

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

કલેક્ટર ઓફ સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ, નવી દિલ્હી

વિરુદ્ધ

હિન્દુસ્તાન સેનિટરીવેર એન્ડ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ

સપ્ટેમ્બર ૧૦, ૨૦૦૨

[સૈયદ શાહ મોહમ્મદ કાદરી અને એસ.એન. પરિયાવા, જેજે.]

સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ રૂલ્સ, ૧૯૪૪:

નિયમ ૮(૧)-જાહેરનામું (નોટિફિકેશન) નં. ૨૧૭/૮૬ તારીખ ૨.૪.૧૯૮૬ (જાહેરનામું નં. ૮૨/૮૭(ઈ) દ્વારા સુધારેલ મુજબ)-ઇનપુટ તરીકે વપરાતા પ્લાસ્ટર ઓફ પેરિસને એક્સાઈઝ ડ્યુટીમાંથી મુક્તિ આપવી- સેનિટરીવેરના ઉત્પાદક-પ્લાસ્ટર ઓફ પેરિસના બીબાં (મોલ્ડ્સ) બનાવવા અને આખરી ઉત્પાદન (ફાઇનલ પ્રોડક્ટ) તરીકે સેનિટરીવેરના ઉત્પાદનમાં ઇનપુટ તરીકે તેનો ઉપયોગ કરવો-જાહેરનામા હેઠળ મુક્તિનો દાવો કરવો- એક્સાઈઝ સત્તાધિકારીઓ દ્વારા લાભ આપવાનો ઇનકાર કરવો, પરંતુ ટ્રિબ્યુનલે

ઠરાવ્યું કે મુક્તિ જાહેરનામું લાગુ પડશે-ઠરાવવામાં આવ્યું કે, પ્લાસ્ટર ઓફ પેરિસ જે સેનિટરીવેર (આખરી ઉત્પાદન) ના ઉત્પાદનના સંબંધમાં ઈનપુટ તરીકે વપરાય છે, તેને સુધારેલા જાહેરનામા હેઠળ મુક્તિ મળે છે.

દીવાની અપીલ અધિકારક્ષેત્ર : સિવિલ અપીલ નં. ૧૬૨૭/૧૯૯૪.

ઈ. અપીલ નં. ૩૮૪૧/૯૦-સી માં કસ્ટમ્સ એક્સાઈઝ એન્ડ ગોલ્ડ (કંટ્રોલ) એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલ નવી દિલ્હીના ૧.૪.૧૯૯૧ ના ચુકાદા અને આદેશ પરથી.

સાથે

સી.એ. ૬૨૧૯/૧૯૯૪.

અપીલકર્તાઓ માટે આર.પી. ભટ્ટ, જી. વેંકટેશ રાવ, કી.સી. કૌશિક અને બી.કે. પ્રસાદ.

મેસર્સ લોયર્સ એસોસિએટેડ માટે બી.સી. અહેમદ.

કોર્ટનો નીચે મુજબનો આદેશ આપવામાં આવ્યો

આ બંને અપીલો કસ્ટમ્સ, એક્સાઈઝ એન્ડ ગોલ્ડ (કંટ્રોલ) એપેલેટ

ટ્રિબ્યુનલના ઈ/અપીલ નં. ૩૮૪૧/૯૦-સી માં આદેશ નં. ૩૦૪/૯૧-સી તારીખ ૧ એપ્રિલ, ૧૯૯૧ અને ઈ/અપીલ નં. ૨૦૩૧/૯૧-સી માં આદેશ નં. ૬૦૦/૯૧-સી તારીખ ૧૯ જુલાઈ, ૧૯૯૧ ના ચુકાદાઓ પરથી ઉદ્ભવે છે. ઈ/અપીલ નં. ૩૮૪૧/૯૦-સી માં આદેશ નં. ૩૦૪/૯૧-સી તારીખ ૧ એપ્રિલ, ૧૯૯૧ ના ચુકાદાનું ઈ/અપીલ નં. ૨૦૩૧/૯૧-સી માં આદેશ નં. ૬૦૦/૯૧-સી તારીખ ૧૯ જુલાઈ, ૧૯૯૧ માં પાલન કરવામાં આવ્યું છે.

સામાવાળા, જે સેનિટરીવેરના ઉત્પાદક છે, તેઓ સેનિટરીવેરના આખરી ઉત્પાદન માટે ઈનપુટ તરીકે પ્લાસ્ટર ઓફ પેરિસનો ઉપયોગ કરે છે. આ પ્રક્રિયામાં પ્લાસ્ટર ઓફ પેરિસમાંથી બીબાં બનાવવાનો સમાવેશ થાય છે જે બદલામાં સેનિટરીવેરના ઉત્પાદન માટે ઈનપુટ તરીકે વપરાય છે. સામાવાળાએ જાહેરનામું નં. ૨૧૭/૮૬ (જાહેરનામું નં. ૮૨/૮૭-સીઈ દ્વારા સુધારેલ મુજબ) હેઠળ મુક્તિના લાભનો દાવો કર્યો હતો.

આ કેસોમાં, જો કે એક્સાઈઝ સત્તાધિકારીઓએ મુક્તિનો લાભ આપવાનો ઈનકાર કર્યો હતો, તેમ છતાં કસ્ટમ્સ, એક્સાઈઝ એન્ડ ગોલ્ડ (કંટ્રોલ) એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલે તેમના આદેશો રદ કર્યા અને ઠરાવ્યું કે આ મુક્તિ સામાવાળાને લાગુ પડશે.

મહેસૂલ વિભાગ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી આર.પી. ભટ્ટ દલીલ કરે છે કે પ્લાસ્ટર ઓફ પેરિસના બીબાં એ સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ ટેરિફ એક્ટ, ૧૯૮૫ હેઠળ વર્ગીકૃત થયેલો માલ હોવાથી તેને ઇનપુટ તરીકે ગણી શકાય નહીં; તેને આખરી ઉત્પાદન તરીકે ગણવો જોઈએ અને તે મુક્ત હોવાથી, સામાવાળા જાહેરનામું નં. ૨૧૭/૮૬ હેઠળ મુક્તિના લાભ માટે હકદાર નથી.

અમને ખેદ છે કે અમે વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલની આ દલીલ સ્વીકારી શકીએ નહીં.

ઉક્ત જાહેરનામું નીચે મુજબ વંચાય છે:

"તૈયાર માલના ઉત્પાદનમાં ઉત્પાદનની ફેક્ટરીની અંદર વપરાતો નિર્દિષ્ટ માલ.

સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ રૂલ્સ, ૧૯૪૪ ના નિયમ ૮ ના પેટા-નિયમ (૧) દ્વારા આપવામાં આવેલી સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને, કેન્દ્ર સરકાર આથી આ સાથે જોડેલા કોષ્ટકના કોલમ (૨) માં નિર્દિષ્ટ કરેલા અને ફેક્ટરીમાં ઉત્પાદિત થયેલા તથા ઉત્પાદનની ફેક્ટરીની અંદર, ઉક્ત કોષ્ટકના કોલમ (૩) માં નિર્દિષ્ટ આખરી ઉત્પાદનોના ઉત્પાદનમાં

અથવા તેના સંબંધમાં વપરાતા માલને (ત્યારબાદ જેને 'ઈનપુટ્સ' તરીકે ઓળખવામાં આવશે), સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ ટેરિફ એક્ટ, ૧૯૮૫ (૫/૧૯૮૬) ની અનુસૂચિમાં નિર્દિષ્ટ તેના પર લાદવાપાત્ર સમગ્ર એક્સાઈઝ ડ્યુટીમાંથી મુક્તિ આપે છે:

પરંતુ શરત એ છે કે આ જાહેરનામામાં સમાવિષ્ટ કોઈ પણ બાબત એવા આખરી ઉત્પાદનોના ઉત્પાદનમાં અથવા તેના સંબંધમાં વપરાતા ઈનપુટ્સને લાગુ પડશે નહીં જે તેના પર લાદવાપાત્ર સમગ્ર એક્સાઈઝ ડ્યુટીમાંથી મુક્ત હોય અથવા જેના પર શૂન્ય દરની ડ્યુટી લાગુ પડતી હોય.

સમજૂતી: આ જાહેરનામાના હેતુઓ માટે, "ઈનપુટ્સ" માં નીચેનાનો સમાવેશ થતો નથી –

(i) થી (iv) *** **

કોષ્ટક

ક્રમ	ઈનપુટ્સનું વર્ણન	આખરી ઉત્પાદનોનું વર્ણન
૧	સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ ટેરિફ એક્ટ, ૧૯૮૫ (૫/૧૯૮૬) ની અનુસૂચિના પ્રકરણ ૨૮, ૨૯,	સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ ટેરિફ એક્ટ, ૧૯૮૫ (૧૯૮૬ નો ૫) ની અનુસૂચિના પ્રકરણ ૨૮, ૨૯,

૩૦, ૩૨, ૩૩, ૩૪, ૩૫, ૩૬,
 ૩૭, ૩૮, ૩૯, ૪૦, ૪૮, ૭૦,
 ૭૨, ૭૩, ૭૪, ૭૫, ૭૬, ૭૮,
 ૭૯, ૮૦, ૮૧, ૮૨, ૮૩, ૮૪,
 ૮૫, ૮૬, ૮૭, ૮૮, ૮૯, ૯૦,
 ૯૧, ૯૨, ૯૩, ૯૪, ૯૫, અથવા
 ૯૬ ના કોઈ પણ શીર્ષકો હેઠળ
 વર્ગીકરણ કરી શકાય તેવો માલ
 (શીર્ષક નં. ૩૬.૦૩ અથવા
 ૩૭.૦૫ હેઠળ આવતા માલ
 સિવાય)

૩૦, ૩૨, ૩૩, ૩૪, ૩૫, ૩૬,
 ૩૭, ૩૮, ૩૯, ૪૦, ૭૦, ૭૨,
 ૭૩, ૭૪, ૭૫, ૭૬, ૭૮, ૭૯,
 ૮૦, ૮૧, ૮૨, ૮૩, ૮૪, ૮૫,
 ૮૬, ૮૭, ૮૮, ૮૯, ૯૦, ૯૧,
 ૯૨, ૯૩, ૯૪, ૯૫, અથવા
 ૯૬ ના કોઈ પણ શીર્ષકો હેઠળ
 વર્ગીકરણ કરી શકાય તેવો માલ
 (શીર્ષક નં. ૩૬.૦૩ અથવા
 ૩૭.૦૫ હેઠળ આવતા માલ
 સિવાય)

ઉપર ઉદ્ધૃત કરાયેલું જાહેરનામું, જાહેરનામું નં. ૮૨/૮૭-સીઈ દ્વારા
 સુધારવામાં આવ્યું હતું જે નીચે મુજબ છે:

"મોડવેટ (MODVAT) ની વસ્તુઓના આંતરિક વપરાશ (કેપિટલ
 કન્સમ્પશન) ને મુક્તિ - સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ રૂલ્સ, ૧૯૪૪ ના નિયમ ૮
 ના પેટા-નિયમ (૧) દ્વારા આપવામાં આવેલી સત્તાઓનો ઉપયોગ
 કરીને, કેન્દ્ર સરકાર આથી ભારત સરકારના નાણા મંત્રાલય (મહેસૂલ
 વિભાગ) ના જાહેરનામા નં. ૨૧૭/૮૬-સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ, તારીખ ૨
 એપ્રિલ, ૧૯૮૬ માં નીચે મુજબનો વધુ સુધારો કરે છે, એટલે કે:

ઉક્ત જાહેરનામામાં કોષ્ટકના સ્થાને, નીચેનું કોષ્ટક મૂકવામાં આવશે, એટલે કે:

કોષ્ટક

ક્રમ	ઇનપુટ્સનું વર્ણન	આખરી ઉત્પાદનોનું વર્ણન
૧	સેન્ટ્રલ એક્સાઇઝ ટેરિફ એક્ટ, ૧૯૮૫ (૧૯૮૬ નો ૫) ની અનુસૂચિના પ્રકરણ ૨૫ ના કોઈ પણ શીર્ષકો હેઠળ વર્ગીકરણ કરી શકાય તેવો માલ (શીર્ષક નં. ૩૬.૦૫ અથવા ૩૭.૦૬ હેઠળ આવતા માલ સિવાય)	સેન્ટ્રલ એક્સાઇઝ ટેરિફ એક્ટ, ૧૯૮૫ (૧૯૮૬ નો ૫) ની અનુસૂચિના પ્રકરણ ૬૯ ના કોઈ પણ શીર્ષકો હેઠળ વર્ગીકરણ કરી શકાય તેવો માલ (શીર્ષક નં. ૩૬.૦૫ અથવા ૩૭.૦૬ હેઠળ આવતા માલ સિવાય)

ઉપર ઉદ્ધૃત કરાયેલા જાહેરનામું નં. ૮૨/૮૭ દ્વારા સુધારેલા જાહેરનામાની બારીકાઈથી તપાસ દર્શાવે છે કે પ્રકરણ ૨૫ હેઠળ કોલમ (૨) માં આપવામાં આવેલું ઇનપુટ્સનું વર્ણન 'પ્લાસ્ટર ઓફ પેરિસ' હશે અને પ્રકરણ ૬૯ હેઠળ કોલમ (૩) માં આપવામાં આવેલું આખરી ઉત્પાદન 'સિરામિક માલ' હશે.

પ્રોવાઈઝો (પરંતુક) એવી પરિસ્થિતિની કલ્પના કરે છે જ્યાં આખરી ઉત્પાદન પોતે જ મુક્ત હોય, જે કિસ્સામાં જ માત્ર જાહેરનામું નં. ૨૧૭/૮૬ હેઠળ પ્લાસ્ટર ઓફ પેરિસની મુક્તિનો લાભ લઈ શકાય નહીં. એવો કોઈનો કેસ

નથી કે પ્રકરણ ૬૯ હેઠળ આવતા સેનિટરીવેરને કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા મુક્તિ આપવામાં આવી છે. જે મુક્ત કરવામાં આવ્યું છે તે પ્લાસ્ટિકના બીબાં છે પરંતુ આ કેસમાં તે માત્ર ઇનપુટ્સ છે અને આખરી ઉત્પાદન નથી. આ હકીકત કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા જાહેરનામું નં. ૨૨૧/૮૬, જે જાહેરનામું નં. ૮૯/૮૯ દ્વારા સુધારેલ છે, તેમાં વધુ સ્પષ્ટ કરવામાં આવી છે. તેની આઈટમ ૬ સ્પષ્ટપણે ઉલ્લેખ કરે છે કે પ્લાસ્ટર ઓફ પેરિસના બીબાં એ સિરામિક ઉત્પાદનો માટે ઇનપુટ છે.

ઉપરોક્ત ચર્ચા પરથી એ ફલિત થાય છે કે પ્લાસ્ટર ઓફ પેરિસ જે સેનિટરીવેર (આખરી ઉત્પાદન) ના ઉત્પાદનના સંબંધમાં ઇનપુટ્સ તરીકે વપરાય છે, તેને સુધારેલા જાહેરનામું નં. ૨૧૭/૮૬ તારીખ ૨ એપ્રિલ, ૧૯૮૬ હેઠળ મુક્તિ મળે છે.

બાબતના આ ટ્રાન્સક્રીપ્ટથી, અમને પડકાર હેઠળના આદેશોમાં કોઈ ગેરકાનૂનીતા જણાતી નથી.

તેથી, અપીલો ફગાવવામાં આવે છે, પરંતુ આ સંજોગોમાં, ખર્ચ અંગે કોઈ આદેશ રહેશે નહીં.

અપીલો ફગાવવામાં આવી.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.